

ניסן תש"ז גליל

גזית ז'רח/ כרך

דקים, מסוגננים. הנושאים — עושר של מחשבה, מצב-רוח מקור לא-אכזב. אבל — ידידו, ידידו איהו? היכן נחבא בין כל הצבעים והקווים האלה? איך הצליח לשים לעיני הרבים בלי-כר הרבה מיצירי רוחו ואת עצמו הצניע מעיני כל.

מהלך הוא כה בתערוכה המפוארת, מסתכל בתמונות הנגל בבות והמושלמות; נדהם הוא למראה עיניו — וחלשה עליו דעתו ופתאום יראה, כי בשוליים, בשולי כל תמונה ישנם איזה קוים לא ברורים, סתומים, רוטטים... מי יודע לשם מה ומי יודע בשביל מי נרשמו הקווים האלה. נדמה, אינם כלל לענין, אינם מוסיפים דבר לתמונה, הם אפילו מפריעים את ההרמוניה הכללית שברישום, ובכל זאת — למה רעדה כלי-כך היד, כאשר רשמה את אלה? ונראה גם הנפש בפנים פרפרה בשעת מעשה. — נגלה לו הרון, כאן, בשוליים האלה, בשרטוטים הבלתי-ברורים והמוצנעים מעין כל — כאן תמונה נפשו המתלבטת של הצייר הגדול, אשר את הכל נתן וגיילה, ורק את סוך נפשו ידע כלי-כך להצניע. בשביל עצמו, ואולי, משהו גם כשביל ידידים מעטים הקרובים לו ביותר.

והנמשל? — ולמה נטריחו? והרי ש"י עגנון התנצל בכני מברכיו באופן כה מיוחד לו לעצמו, והמשיל להם משל נחמד ומאלף על עוג מלך הבשן ונולתו.

נ. בנארי

המגשר בין הדורות

(ש"י עגנון האדם-הישר)

א

עוטה בת-שחוק דקה ומואר עין בהירה-יבוחנת מהלך עגנון בירושלים, ועל סביבותיו מתנשבת נשימה נפשית עדינה. אורח החוץ של ההרים האיתנים מתמלאת רחשי פנים של הגות ורטט-לב האנשים קרבים אליו בדחילו והוא מקרבם במאור פנים; מעונותיהם נפתחים לפניו ביראת-כבוד והוא יבוא בהם בהדוות. רבנים ותלמידי חכמים, אמרכלים ולבלרים, עושים בקודש ועמלים במלאכה, סופרי סת"ם בגולילים וסופרים בגליונות-דפוס ושופטים ושוטרים וחוצבים וסתתים ובנאים ולומדי על בית שבנייתו טרם נסתיימה. — מוקני הדור ועד ילדים מבתי-האולפנא — עגנון מתערב בהם בהולס-לב רואה לעיניהם ולתנועותיהם, מתבונן אל הליכותיהם ומנהגייהם ויו יום, ירושלים ועגנון — חד הם; אנשי עיר הקודש ונגוהות נוסה הסלעי מעטרים את הסופר הנרכן עליהם והוא בתוכם כאבן-חן הפגישה עם בני המזרח והמערב בימות החול ובשבת ובחג. המגז בשעות שמחה והתרוממות הרוח ובשעות של צער ואף-באבל כבד מאוד, אוצרים בתוכם אפשרויות של התבוננות ושיחה נחשבות ורבות להועיל; הן נבלעות בדמו של האדם המספר את סיפורי עמו, ההווה ומעלה את ארצות היינו ואת מאויץ הטמירים בניבו הארטי של היחיד, בביטוי הנפש הישראלית המתקבצת מפיזוריה. כחצי יובל שנים יושב עגנון בירושלים, מעורה בה בכל מאודו, אוהבה אהבת נצחים. בטוב לה — טוב לו; בצר לה הוא מתרפק עליה בחסד וברחמים, מנחמה בדומיה של שליטה עצמית ומחוקה במתינות-רוח שהיא גם יציבות-רוח, כוחה וגבורתה על בירת ישראל שהיא כואבת וסובלת — וקיימת, ומכריעה בענייני ומקיימת בניה וצופה בביטחה לימים-באים — ועל ראשה שכונת אל עוד יבואו ימים לבירת ישראל בהזון תקומתה; עוד ייראו לנו סבלות

הב הב, אשר לא נהגה במפורש מעולם, לא בוידוי ולא בתוכחה מוסר, שניהם שנואי טעמו של עגנון, הובע עתה בגלגולו של בלק. בתיווכו של הכלב, המדיום ההילולי והדיאלקטי של האמן היוצר, ניבעו פרצים ונבקעו סכרים בעולמו המרוסן והמסוייג של עגנון, עולם סגור על שבעה מנעולים. אמנם רק אפס קצהו נגלה, אולם גם המעט הזה הושף נבכי מעמקים: עולם מרודף — "למה רודפים אותי ואין נותנים מנוחה לעצמותי, הב, הב, לי מקום מנוחה". עולם מבויל — "מחשבותיו מבוילבלות היו אמת ודמיון מציאות וחלום היו משמשים אצלו בערבוביה. כבר אמרנו שדרכו של בלק לשכת את חלומותיו אלא שפעמים היה נזכר בהם והיה סבור עליהם שבאמת אירעו כן". עולם חסר — "אמרה לו (לילית) אי אתה בלק שכל העולם מתקנא בך בשביל שמצאת לך שולחן מלא אצל אותו פרוסי ריכרד ווגנר?"

אמר לה אני הוא.

אמרה לו אם כן מה אתה עושה כאן אפשר שלחנך חסר כלום? נתאנח בלק ואמר לה שלחני אינו חסר, אבל אני חסר הרבה. אמרה לו ואתה ידידי מה אתה חסר?

אמר לה מאה שערים חסרה לי ובבוקר אלך לשם.

אמרה לו סבורני שאין מאה שערים חסרה בריות שכמותך מכל מקום כדאי לי לידע מה טעם אתה הולך לשם.

נתאנח בלק ואמר מה טעם מפני שקצתי בחיי ואני מבקש לי חיים שיש בהם ממש".

חורגו איפוא לנקודת המוצא, לנקודת המוקד — חיים של ממש משמעם שיבה למאה שערים, ואמנם מי חכם וידע, שמא כל עיקרו של הכלב אינו באמת אלא כופר נפש, תשובה וכפרת עוונות, לשם שיבה ממורקת למאה שערים של מעלה. אחרי ככלות-הכל סתרו של עגנון עדיין מרובה מגילוייו: "גודמן לכאן חכם אחד ראה את הכלב ואת עורו ישב וכתב מנהג פשוט בירושלים ובודאי בכל פלשתינא שהיהודים כותבים על עורם של כלבים בלשון עברי ובכתב אשורי כלב משוגע. נראה הדבר שעושים כן לשם כופר נפש, כלומר, מי שיש לו משוגע בתוך ביתו הולך וצד לו כלב לבן וכוונתו על עורו כדרך שעושים היהודים הללו בערבי יום הכפורים שלהם בתרגוללים שמסב"ב בים על ראשם ואומרים זה כפרתי זה חליפתי..."

משולם טוכנר

משל לכבוד ש"י עגנון

על ש"י עגנון נכתב ונאמר הרבה, ובודאי עוד יכתב ויאמר, כי מקור ברוך הוא, ורבים באים לרוות בו צמאונם, כל אחד שותה לפי מידתו ורואה בו לפי תפיסתו, — וקוי הראיה משתברים ויוצרים קשת של גונים.

ובכל זאת, הרי דיוקנו של אדם נחרת לאו דוקא בריבוי הקווים, אלא בזה הקו המיוחד, החותך. אמרתי בלבי, אנסה להפש ולמצוא את הקו הבולט הזה, ומכיון שעגנון מחבב משלים הוא — אביא את דברי בדרך משל.

לאדם, שהלך לבקר בתערוכת תמונות של אחד צייר ידוע ומפורסם, והוא גם מיוזעו מקרוב, נכנס אל האולם, הולך מתמונה אל תמונה ומסתכל. יותר משהו מסתכל — מהפש, רוצה הוא למצוא את ידידו בתמונות האלה אשר על הכתלים, את זה האדם שהוא מיוזעו מאת הצבעים יפים, נהדרים, מלבבים; הקווים מעניינים,

רעע
העולב
הישר
התפוז
עבודה
נפשות
החדר
ר של
דיווק
תנגנו
אבי
תעלומ
הרעיו
מיוציה
ז
טולה כ
כחי כנ
ים שב
רבת ד
זמיות
זלמים
ודאות;
ליהם. ו
לבדידות
נפש, כי
זמיות ש
וא אך ו
עולמות,
את המפוי
כוי
עירית ה
הך קרי

רים דשנים בשרשיותה של מסורת עם מן העבר ורעננים בריתמוס המתחדש של החיים בימינו. כל עצמו ממוזג בפרי רוחו, מבוטא בעולם נפשתי; כלשד העובר מתחתיתו ועד צמרתו של אילן, כאור המקיפו ווולף בין ענפיו. ואף-על-פי-כן, אין לך אות-נפש גדולה מראות את ש"י עגנון עצמו בדמותו ובצלמו לשמוע צליל שיהו החרישי כשהוא מניע ידו ופניו עוטים בת-שחוק דקה ומוארים בעין בהירה-בוהנת.

אתה עובר בחוצות ירושלים ורואה את עגנון במצבים שונים. יש שהוא טרוד, מחיש צעד, או נעצב אל לבו. אך כשהוא מהלך בנחת, מהיך לילדי מכריו העוברים על פניו, בא לקראתך ושואל לשלומך — אתה רשאי להילוות אליו ולקשור שיחה חפשית. בין שהדברים מוסבים על מעמד אנשי העיר בחזית המלחמה ובעבודתה, ובין שהשיחה מתנהלת על עניני ספרות וסופרים — הזויה היא. עונג הוא להקשיב להתרשמות אמן ולהשגת תלמיד-הכם, אושר הוא להשיח מלב ללב. מראות החיים והזיונות היצירה מצטרפים ומעור-רים בו אסוציאציות עשירות; הם חשובים על עגנון במידה אחת. חיילי ישראל הממלאים את עיר הקודש ועומדים על משמרתה ומצילים את כבודה באותם כלי הזין ובוה מאור הפנים — הם הממשות והם החזון; גדולתה של אומה המתגלמת בידי אדם ובידי שמיים, הדברים נלחשים עם משב האויר הירושלמי בכל קרן רחוב, בעמדת השכונה, במישלט החר, נמזגים עם הדי הקלעים והפגנים ועם שירת הבהורים החשים להקדים פני אויב. כיהודי ירושלים כולם, שנפצעו בגוף וברכוש ונתעלו ברות, כן עגנון; הוא עצמו פליט שכונתו ומרוחק מבית יצירתו, מסתפק בחדר ארעי ובספר שאול — ופיו מלא תהילה ועיניו מאירות וידו פרושה בשבח למרום. הוא יחזור ויאמר לך את שכבר הביע בפומבי, כי אלה הבנים והבנות הנלחמים על ירושלים וישראל בימינו, אפילו בימי ההשמונאים לא היתה כגבורה הזאת. ובאמרו כך אתה יודע: יש משקל רב-ערך לנאמר; כי הכרת הממשות הזאת הנראית לעינינו צופנת בחובה חזות נשגבה, שרשית, שממנה ועליה ודאי עוד ייבנה עולם הדמויות והמחשבות של האמן-היוצר, זה העולם העגנוני המעולה דוק של גפשויות ש"המעשים" המתארעים בו אינם אלא מחויבי הגורל, מכוונים על פי סיבות סמויות מן העין, נתונים להשגחה עליונה.

ג

יאה לומר על עגנון כי הוא הצורף המרתק ומחשל את החול-יות בשלשלת-הזהב של הווית האומה לדורותיה. לא זו בלבד שיצחק קוטר, גיבור "תמול שלשום", נצר הוא למשפחת ר' יודל מ"הכנסת כלה", אלא שדומה עלינו כי דמויות "הרופא וגרושתו" ו"פנים אחרות" ו"שירה" צאצאים טבעיים הם לדמויות "סיפור פשוט" ו"בדמי ימיה" ו"שבועת אמונים", ומנשה חיים, גיבור "והיה העקוב למישור" ורבי אוריאל ורבי אביגדור מדמויות "הנדיה" — האינם חיים בתוכנו, הם וכל שבאו אחריהם מ"פולין" לאחר ש"בטו ללון" במקום השקיעה וקמו והלכו אל מקום הנריחה?

יצירת עגנון מבטאת את קשר התקופות, מסמלת את גשר הדור-רות. ואנחנו רואים ביטוי וסמל אלה לא בלבד ביצירה אלא גם ביוצר, שהדווה היא לראותו מהלך בינינו כשומר הקדשים של רוח היהדות והנותן עצמו לחידושי ההווה העברית בארצנו — הטווה את ההוטים של ריקמת-החיים הישראלית מן העבר דרך ההווה ולעתיד לבוא. חוטים רבים הם בריקמה המפוארת; מהם נראים ומהם רק מרומזים

הושביה באור אחר, כי טעם יהוד למלחמות ישראל על ציון וירוש-לים, הנה היהודים השוכנים בציון שאינם עוד גולים בין האומות ואינם משועבדים לשום שר ומושל, לא למלך אדום ולא למלך ישמעאל, ולא לשום מלך בשר-ודם, אלא עומדים בצו של הקדוש-ברוך-הוא וקוראים אותו אבא והוא קורא אותם בני, והם מספרים כל ימיהם בכבודה של ירושלים — "כאן דופק לב האומה, מרחף רוחה, מתעלה חזונה; כאן יפים בניה מכל אתר ואתר. יהודים מגדילים תורה ומאדירים את ירושלים של מעלה, ויהודים עמלים במחצב ובסדנא ומרחיבים את ירושלים של מטה — והיים שוקקים וכוחות ניעורים ומתחדשים לחזור אל תפארת עבר ולבוא אל טובו של עמיד. עגנון מתערב בין הבריות ורואה עמם ומרגיש עמם, מעלה גיב-שפתיים מהורהר ומרומם, ומקשר ביניהם ישן והחדש, פורש לפניו להביע אותם במעשיהם ובריגושיהם, בליבוטיהם ובכיסופיהם — להביע אותם ואת עצמו בתוכם.

כמה מושבות ישראל נחרבו בין הגויים בטירופו של אותן רשע מרושע, וכמה דמויות של יהודים נלבבים נכרתו והועברו מן העולם, עד שקשה עוד לראות כמותם — ובירושלים נמשכת ההווייה הישראלית בריכוז קהילות הקודש בזעיר אנפין, ויהודים בה מכל ותפוצות מגודלי זקן ופיאות ולובשי קצרות, אנשי תורה ואנשי עבודה, ששוב אינם בטלים עולמית. עגנון דבק במקום בו מצויות נפשותיו המתנוצצות בהארה עליונה. ירושלים היא בית היוצר למספר חדר וצופה לבית ישראל כולו. — "אמר ר' שמואל יוסף בנו של ר' שלום מרדכי הלוי: השכינה היא שהחזרת עם ישראל למקומה". כאן חזר וחי "הנדיה" ו"ימים שעברו" נתדובבו באורם הרחני ויוזק האמונה והבטחון. נתעדנו ונצרפו "ספר סופר וסיפור" נזדככו, נתנגנו; "מאז ועד עתה", מתמול שלשום" ועד ל"פנים אחרות" ו"אבי השור" ועד לאחות "שירה" — ממשות מוצקה וזיו אגדה העלומת הלום של חיים ישראליים בחליפות רוחם ובמתק טעמם הירעיני, העגנוני, שקסמם בקיומם, שערכם בציפותם, שאין כל טיפה מפסקת ביניהם.

ב

דומה, כי בספרותנו העברית אין מספר שהוטלה עליו משימה גדולה מזו שנטל על עצמו ש"י עגנון בהעלאת הנושאים העיקריים בני כנסת-ישראל ובביטוי הרב-צדדיות והרב-גונית בנפש היהודי-ים שבה, שנה אחרי שנה ועגנון מעמיק ראייתו, מרחיב נושאו, גרבה דיוקנאות מכל החוגים — מאדיר פני יצירתו לכאן ולכאן. דמויות-אדם מתמול אחרות, ואלו מהיום אחרות; עגנון רואה אותם וליבים במעגלות, אלו מתרסנים ומזדהרים ויש להם במעגל דבר של וזאת; ואלו נטרדים ומסתערים לפרוץ את המעגל והנהו סוגר עליהם. הוא חש את רגשם בהדוותם ובעצבם, מקשיב להתפרקות הבריות בלכתם אחרי קול היצר, כטוב וכרע, ובגהיתם אחרי קסם גיבש כי הכל אמת בלהט האדם ובכיסופיו להיות מתעלה ולהגיע ליונה שלימה. עגנון עומד על הקרקע ועיניו במרומים, בלבו בנזך הוא אך בכוח שכלו הוא ממוזג חיים עיליים ותחתיים הרוחשים בשני העולמות, הוא מניף עצמו עם גיבוריו, פוסע על תהומות, מאחד את המפולה, מגשר בין הדורות.

כולנו יודעים מוצאו של עגנון מניין, מה אמיתו, מה רצייתו ומה ההויה הישראלית, כמיצאותית וכסמלית. אנו יודעים זאת עוד קריאה בסיפוריו, המרעשים את הנפש ומפייסים אותה, סיפור

מקור
יון כל
כל-כך
הנל-
דעתו
קוים
בשביל
ם דבר
וככל
אה גם
שוליים
טמונה
ה' ורק
הו גם
ל בפני
ומאלף
י
ך עגנון
אזירת
י-טטלב
ונותיהם
ותלמיד
; סופר
וחוצבים
- מוגן
זולם-לב
יהם יוב
ות נופר
כאבן-חו
ג. הטנ
גבל כב
נחשבה
וררי עט
ו האיר
בה כנ
לה חו
ז עצמי
רתה כד
בעניניה
כינת אל
נו סבלו

או נעלמים ; ועיננו נמשכת ונפשנו נקסמת לחזור לגיוונים שבתוכה. כשעגנון משיח אתך תשמע בדבריו כמו ביצירתו מן המהורהר ומן המרומו. יש דבר שיש לו פירוש, דבר שאין לו פירוש. הבקי בכתביו ימצא ענין מיוחד בשיחו, שאף-על-פי שאינו בא למצות דבר עד גמירא, תמיד יש בו משהו מבהיר, משלים. עגנון אוהב זכרות נעורים, אותם ימים שעשהו לאיש, ימי בוצץ' וימי אשכנז, תקופה שעלה לארץ-ישראל, ישיבתו ביפו, היכרותו עם אנשי ביל"ו ואנשי תנועת העבודה, ידידותו עם סופרים ואנשי רוח. הספרות היא הציר, נשמת אפו. ארבעה הם שהשפיעו על עגנון, או שהאצילו באישיותם על דרכו בחיים, או שהיו מופת להתקדשות ליצירה הספרותית, והסה בצלם ושתה מאורם וכל הימים הוא עומד לפניהם ביראת-כבוד ובהערצה. הרב אברהם יצחק הכהן קוק בעומק הגותו וגיווני לשונו המקוריים, חיים נחמן ביאליק ברום שירתו שינקה ממעינות האומה והעולם כולו, יוסף חיים ברנר בשברון לבו היהודי ובגדלותו האנושית. שמחה בן-ציון בביטוי המוצק ובנועם הליכותיו. אנשים שונים ועולמות שונים ועגנון מצא בהם מן ההרכב המופלא, האהיד, של השפה הנפשית בחכמה ובאגדה, בריאליזם נוקב ובליריזם פורת. ב"רוח הקודש" שבארבעתם נאחו, באמיתם הפנימית. גרם מאיר לעגנון מאז ומתמיד ובצנעה הוא מושבחם ומאדיר זכרם. תולה אתה עיניך כנגד עגנון ורואה כי אמנם כן הוא, אך איזה קול מרתת מגוף דבריו על משהו טמיר ונעלם מזה — השפע שלו עצמו.

ביום שישי אחר, כשעה לפני קבלת שבת, ראיתי את עגנון עומד נשען לגדר אחד הבתים שברחביה ומסתכל בתנועת האנשים וכלי הרכב. בימי המסה נעשתה פינה ירושלמית זו לכעין צומת-דרכים הומה שעליו הופקדה שוטרת לכוון את התנועה לכאן ולכאן.

הוא קראני לחזות עמו במהרה ושאלני לגילה של השוטרת הורית כשהבעתי השערתי, כבת עשרים ושתים היא הבהורה, אמר : "אני מבחין עוד בין הגילים, סבור הייתי כבת שבע-עשרה היא ; אילו צעיר הייתי בשלושים שנה ודאי לא הייתי טועה". ידיה המכוונות של השוטרת עלו וירדו גמרצות, בצהלה גראציוזית, אך היוך פניה — דוק של עצבות עטה עליו. ראיתי, כי למראה פניה נתעצב מבטו של עגנון. שתקנו. פתאום נזכרה לי דמותה של בלומה נאכט מתוך "סיפור פשוט", זו שעמלה למלא חובתה לטובת כל הסובבים אותה ובעצמה היא בודדת וכואבת. הרי "מעשי בלומה לא חמו ויתכן כי ירדה מן הדוכן שבסיפור. וניצבה כאן במקומה ובזמנה. ושוב נזכר לי "זה החיוך המופלא של בלומה שעשו לשנות דעתך על העולם ועליך — — —". והשבתי בלבו כי אפשר ומבע הייה הפנימיים של הבהורה העומדת פה תלוי ברוב המיוחד הזה של התבוננות האמן, שרק מקצת ממנה בהשפה בשאלה על גילה. לא אמרתי כלום, אך כשליזויתי את עגנון אל בית-הכנסת הרהבתי עוז בנפשי לומר קודם דבר על הציפיה שאנו מצפים להחלקת שדה", הספר שנרמז עליו בסיום "תמוול שלשום", ואחר כך שאלתי ובלומה נאכט שאמרת עליה בסיום "סיפור פשוט" כי "הוא ספר בסגנון עצמו"? הרי דמותה ניצבת לפנינו ומבקשת תיקונה, הרי נפשה לא פסקה מלרעוד מאז ועד עתה.

— כן, אמנם כן — השיב ועיניו הפליגו אל מרחקי ההרים שנתכהו בכחול לפני רדת הערב. — כן, בלומה נאכט, ולא רק בלומה נאכט. בעזרת השם.

עגנון נכנס לבית הכנסת לקבל את השבת.

א ר י ה ל י פ ש י צ

אזכרה מאת מ. גיורא

עצמי נא עיניך, אחותי העצמה.
 פי עת למרגוע.
 דרך רבה צפית עד הלום
 ובדין שעשפת, אחותי.
 מקרומי הגליל עד לעמק בית-שאן
 ודרומה משם, דרומה...
 בגלף האמיצה, שדלגה על הרים
 וחקקה מדברות
 נתנגפה פה בצוק, גם כשלה.
 והנה את נחה
 בצננה רבת תשל
 ואני — מקומך לא אדע.
 מה גלולה הדיממה!
 מבאר תמן הד עולה.
 זה הד שחוקך תבהיר ותקם
 ירום וימלא את חזי
 עז ורך.
 עצמי נא עיניך, אחותי האמיצה
 ותניני לנפר עוד.
 שתי עיניך התיקדות באפל

צורכות את נפשי פשתי גתלים.
 מה תזכרנה עיניך?
 דם-רעים, גרדומים, פתי-פלא?
 לב שרצה מנת ולא תת אף לא נשפר?
 לא, לא! לא זה!
 את זוכרת — פגישתנו ראשונה
 הנה זה יום סתו.
 רוח אדישה רפרפה טרפי שלכת
 ובגן העיר נהרו לאטם
 דמדומי ערבית עצלים
 ודברנו אז
 על ריחות אקלפטוס בקיץ
 ופריחתם של פפוחי-זקב.
 לא! לא היית יצוקה מברקל
 באשר יספר בפואמות.
 ארגמן השקיעה דובב לך
 יותר מארגמן תקטל,
 ונדך תקטנה, נדך תלבנה,
 היא נועדה ללטה תלתלים
 אם פה ואם פה.

אך גיום מבחן ומסה
 עת קרב מסביב התרגן
 מה היטבת היטב לנגן
 מפי הסטן!
 עצמי נא עיניך, אחותי הגבורה!
 עוד הדרך רבה לפנינו.
 האמה שנסת לה חינוך קשי
 — פרי בפורים ושלחבת —
 פורשת דגלה על קברך האלמוני
 ונשבעת לנקם.
 יבוא יום
 ומחננו העו הטקדש בנדך
 עדי שמש ירקיע ונעל.
 — רעידת אדמה משיחור ועד פנת!
 יום בו גרד פלהבת הר-עש
 על שדות האויב ועניו וקפרי
 שמך נתקן באומיות של נקב
 על לוחות הרוחנו,
 אחותי!

אותו
 עותי
 כלפי
 בחצו
 רגיל
 מקוב
 נהגו
 מניעו
 תיה
 חן ה
 מכני
 של חו
 אל הד
 של חו
 ילים
 הדגים
 הרגל,
 נצחות
 מנהג
 הדבר.
 דאות ה
 בערבי
 ועיני ר
 חוי ושנ
 ומרונות
 שאלה ה
 החדר ול
 גדול ש
 לעלות נ
 מני שתי
 חן כבר
 חוגות ה
 עש. ים
 מתנים,
 המחכרות
 חפשלת
 בו
 י קראו
 ימי
 מע
 באורה בו
 לבופות. א
 עין עצמו
 שרה עוד